

AZ EGERVÁRY JENŐ EMLÉKPLAKETT 2022. ÉVI DÍJAZOTTJA:
CSENDES TIBOR

Az Egerváry Jenő emléklakettet a Magyar Operációkutatási Társaság 2022-ben Csendes Tibornak (Szegedi Tudományegyetem, egyetemi tanár) ítélte oda az operációkutatásban, a globális optimalizálásban elért kutatói, oktatói, alkalmazási és vezetői eredményeiért, valamint a tudományos közéleti tevékenységéért.

Életútja

Egyetemi tanulmányait Szegeden, a JATE programtervező matematikus szakán végezte 1975 és 1980 között. Diákköri munkája eredményeként 1979-ben első díjat kapott a XIV. Országos Diákköri Konferencián elméleti biológiai rendszerek matematikai modellezésével és számítógépes szimulációjával. Diplomamunkáját is ebben a témakörben írta „A chemoton modellezése” címmel. 1980-ban államvizsgázott jeles eredménnyel, okleveles programtervező matematikus képesítéssel.

1980 szeptemberétől a JATÉ-n (illetve a szegedi egyetemek átalakulása óta az SZTE-n) dolgozik. Az első években tudományos segédmunkatárs, majd 1985 óta tudományos munkatárs volt a Kalmár Laboratóriumban. 1993 júniusától a Számítógépes Optimalizálás Tanszéken oktat (2009-ig ennek neve Alkalmazott Informatikai Tanszék volt), 1994-től egyetemi docensi beosztásban. 1994-1997 között tanszékcsoport vezetőhelyettes. Az 1995-96-os tanévben a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Számítástechnika Tanszéke megbízott tanszékvezetői felada-

ait látta el félállásban, 2006 áprilisától megbízott tanszékvezetője volt, és 2007-től 2020-ig tanszékvezetője volt a Számítógépes Optimalizálás Tanszéknek.

1981-ben középfokú angol nyelvvizsgát tett, és a XV. OTDK nívódíját nyerte el dolgozatával. 1981 óta tanít az egyetemen: előadást tart numerikus matematikából, operációkutatásból és számítógépes statisztikából, gyakorlatot vezetett programozásból, számítógépek alkalmazásaiból, operációkutatásból és numerikus analízisből. Speciálkollégiumot tart globális optimalizálásból és intervallummatematikából. 1984-ben „summa cum laude” minősítéssel egyetemi doktori címet kapott. 1985-ben elnyerte a számítástudománnyal és az alkalmazott számítástechnikával foglalkozó fiatal kutatók számára alapított Kalmár László Díjat. 1986-ban alapfokú orosz, 1993-ban felsőfokú német nyelvvizsgát tett.

1987-88-ban 10 hónapot töltött DAAD ösztöndíjjal a Düsseldorf-i Egyetemen. 1989-ben elnyerte a Bolyai Társulat Farkas Gyula Emlékdíját. 1993-ban „A paraméterbecslési feladat néhány számítógépes eljárása” című értekezés alapján a Tudományos Minősítő Bizottság a matematikai tudomány kandidátusává nyilvánította. 1993-ban 5 hónapot kutatott és oktatott a Bázeli Egyetemen a Svájci Ösztöndíjbizottság támogatásával, 1994-ben 3 hónapot Karlsruhe-ban COST ösztöndíjjal, egy évvel később pedig 6 hónapot Wuppertalban KDAW ösztöndíjjal. 1998-ban Széchenyi Professzori ösztöndíjat, 2002-ben Széchenyi István ösztöndíjat nyert, mindkét esetben első pályázatával.

Számos diákköri munkát irányított, tanítványai közül többen értek el országos első helyezést. 2002-ben ezért elnyerte az Országos Tudományos Diákköri Tanács Emlékplakettjét, 2009-ben a Mestertanár Aranyérmét. 2005-ben a hallgatók Arany Kréta díjat szavaztak meg neki, 2007-ben pedig elnyerte a Vezető Informatikusok Szövetsége által odaítélt Az év informatikai oktatója díjat. 2008 szeptemberében egyetemi tanári kinevezést kapott. 2008-12 között az SZTE Természettudományi és Informatikai Kara általános és tudományos dékánhelyettese volt. 2012-2015 között az SZTE Informatika Doktori Iskola vezetője.

2013-ban elnyerte a Szentágothai János tapasztalt kutatói ösztöndíjat, 2016-ban a R.E. Moore díjat az intervallum-analízis alkalmazásában elért eredményekért. 2017-ben a Neumann János Számítógéptudományi Társaság Kalmár-díját kapta meg, majd 2021-ben a Szegedi Tudományegyetem Innovációs díját. Idén, 2022-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét nyerte el.

Kilenc és fél doktorandusznak volt témavezetője – egynek megosztva –, és jelenleg egy PhD hallgató belső témavezetője. Nyolc doktori védésben volt bíráló vagy bírálóbizottsági tag. Kilenc tanítványa szerezte meg a PhD fokozatot: Antal Elvira, Balogh János, Bánhelyi Balázs, Csallner András Erik, Markót Mihály Csaba, Pál László, Szabó Péter Gábor, Tóth Boglárka, és Vinkó Tamás, egy kivételével mindannyian summa cum laude minősítéssel. Tanítványaival több alkalommal nyert OTKA pályázatot a közös kutatás támogatására.

2004-ben habilitált a Szegedi Tudományegyetem Informatikai Intézetében. A tantermi- és a tudományos előadásának címe „Korlátozás és szétválasztás típusú optimalizálási módszerek”, illetve „A megbízható optimalizálás és alkalmazásai” volt. 2007 májusában sikeresen megvédte *Reliable optimization – methods and applications* című értekezését, és megkapta az MTA Doktora címet.

1990 óta az MTA Operációkutatási Bizottsága, 1991 óta a Magyar Operációkutatási Társaság tagja. 1991-96, 1999-2002 és 2004-2006 között volt az utóbbi társaság vezetőségi tagja, 2000 és 2002 között elnökhelyettese, 2008-2011 között elnöke. 2003-tól 2008-ig az MTA Operációkutatási Bizottságának titkára volt, 2011-2015 között alelnöke, 2015-től 2020-ig pedig elnöke. 2007-ben megválasztották az MTA közgyűlési képviselőjének. 70 tudományos folyóiratnak írt bírálókat, több mint 50 nemzetközi konferenciának volt tudományos- vagy programbizottsági tagja, és tíz plenáris előadásra kérték fel. Az *Acta Cybernetica*, az *Acta Universitatis Sapientiae Informatica*, az *Alkalmazott Matematikai Lapok*, a *Central European Journal of Operations Research*, a *Journal of Global Optimization*, a *Nonlinear Theory and its Applications (IEICE)*, az *Optimization Letters*, az *SN Operations Research Forum* és a szegedi *Polygon* szerkesztője. A *Mathematical Programming A* szerkesztője volt 2011-2017 között.

230 publikációnak, ezen belül 2 könyv és több mint 80 megjelent, teljes terjedelmű idegennyelvű közleménynek szerzője vagy társszerzője (a hatástényezők összege 32 felett), és az előbbiekre több mint 2200 hivatkozást kapott önhivatkozások nélkül. A Hirsch indexe 23.

Végezetül, a tudományos eredményeken felül, egy remek (globális) optimalizációs csoportot alakított ki Szegeden, és gondoskodott arról, hogy a tagok, amennyiben szeretnének, az akadémiai életben maradhassanak. Sok tudományos unokája van, a [13,17] intervallumon belül.